

SANT PAU, UN PROCÉS

per Maria Salleras Juan

Comunicació em convida a escriure quatre mots sobre Sant Pau. Sorpresa, por, inseguretat en un primer moment.

Ocasió per a acostar-me, una vegada més, a Sant Pau; però aquesta vegada amb uns ulls nous, amb una actitud distinta. Pau és sempre present a les celebracions eucarístiques i molt sovint les seves cartes inicien moments de trobada o de pregària. Però són texts seleccionats, triats a posta per a la circumstància. N'hi ha per a tots els gusts.

Entenc que avui em conviden a acostar-me a Sant Pau d'una altra manera: a la seva persona, anant una mica més enllà dels seus escrits; tenint ben present que és des d'aquests i des de la comunitat cristiana des d'on el conec. Per tant, una trobada amb ulls i cor de pregària, sense prejudicis, des del propi procés personal. Però, també, llevant-li de davant l'etiqueta de "sant" que, durant molt de temps de la meua vida, ha estat sinònim de "tot d'una peça", tot perfecte, sense ombres; per tant, llunyà, inabastable. Vull acostar-me al Pau creient jueu que es troba amb Jesús, amb la seva comunitat, i fa procés, n'aprèn.

Em resulta proper l'origen de Pau. Una família benestant que li tramet uns valors, uns motius per a viure i actuar. Des d'aquests valors naix una militància i una radicalitat que passa per la fanatització i la intransigència. Malgrat tot, sembla que no viu sols del "tinglado", es guanya el pa fent feina. Hi veig una persona que viu "a tope", fins al fons, amb totes les conseqüències. Aquest mateix fet el du més enllà del que podia imaginar: la llei no l'omple, no el deixa aturat i satisfet; cerca, actua. I arriba allà on no podia imaginar. Troba una persona, Jesús i la seva comunitat, que el fa anar molt més enllà d'on mai s'hauria pensat.

Guaita a un altre món, a una altra vida. La seva inquietud el fa sortir fora del clos. Descobreix un altre món fora de les barreres on el mantenia tancat i segur la Llei i es dóna permís per deixar-se dur per l'Esperit. Inicia un procés de nova fidelitat a Jesús de Natzaret i de diàleg amb el món plural que l'enrevolta.

Em captiva aquest Pau que romp el marc de joc que li havien marcat i en el qual ho tenia tot a punt per a esser-hi un triomfador prestigiós. I inicia un llarg procés ple de sorpreses i situacions imprevistes. També en aquest nou camí haurà d'optar entre la comoditat i la seguretat del que s'ha fet sempre o li diuen els altres (Pere, Jaume), i el risc de l'autonomia, de la resposta personal i comunitària a les noves situacions que se li presenten. No queda tancat dins els petits corralets que es van creant també dins la primera Església (supòs que és un fenomen humà això dels corralets tancats i segurs). El món grec, el món romà, el món jueu no els viu com uns mons hostils a l'Església, sinó com a oportunitats per a un nou naixement de Jesús que salva i allibera; aprofita les eines noves que aquestes cultures li ofereixen. I qüestiona seguretatats a dedins i defora.

Sant Pau no és una persona de despatx, que dóna receptes des d'enfora. Visita la gent, conviu, comparteix, "con-sofreix", treballa. I així ha d'anar assumint que la realitat no és sols la que es veu des de Jerusalem o des de Palestina, ni tan sols la que varen veure Jesús i els seus deixebles. La realitat és molt més plural, més complexa, i Pau no la defuig, sinó que la llegeix fiat en l'Esperit i arriba on faci falta. Quina diferència entre l'ús que fa sant Pau de la paraula de Jesús i el que de vegades en feim en acostar-nos a aquesta mateixa Paraula!

Em resulta proper un Pau que més de dues vegades és contradictori. Que em fa tremolar quan parla de la dona (que bé l'han seguit en això, sobretot en alguns versets, els nostres legisladors!). Que és fill del seu temps i de la seva cultura per a bé i per a mal. Però que, molt sovint, la depassa quan la revisa des del seu procés de seguiment de Jesús. De vegades amb les paraules, moltes altres amb els fets.

No em sent preparada per a fer una anàlisi del procés de Sant Pau a través de les distintes cartes, però crec que les realitats que es va trobant a les comunitats i a les quals ha de donar respostes, els problemes amb les autoritats religioses i civils, la presó, les fallides internes, el mantenen en un camí d'evolució constant. Com m'atrau en Pau que es descentra pels altres! Que ha de deixar tantes coses estimades i bones de la seva vida i de les seves creences per a mantenir-ne el bessó, l'essencial. Perquè, amb comptes de seguir Jesús, els qui l'escolten no s'hagin d'empeçolar com volgudes per Jesús moltes coses que sols són afegits culturals o locals.

Quan llegesc la carta als Efesis enyor àmbits de la nostra societat i de la nostra Església on pugui assaborir la tendresa, el coratge, l'esperança, la mirada bondadosa i alliberadora sobre el nostre món i així pugui percebre la delicadesa amb què parla de la dona.

Quan unesc la carta als cristians de Corint amb la carta a Filèmon, no puc estar de pensar en el fenomen migratori que estam vivint. No sé si hauríem de donar un exemplar de la carta a Filèmon a cadascun dels nostres

germans i germanes migrants que van a cases o empreses de cristians, a cercar-hi feina o a treballar, perquè l'entreguin com a presentació. Seré una exagerada?

No vull acabar sense plantejar un altre element de pregària i acompanyament de procés que em dona Sant Pau. Malgrat les diferències, aspres i notables, amb altres membres destacats de les primeres comunitats cristianes, malgrat les decepcions i els fracassos, no romp amb l'Església. Canta santa Clara on faci falta, però no romp. Em sembla que hi ha una diferència molt notable amb la nostra realitat actual: entre les mateixes comunitats de Sant Pau, i entre aquestes i les altres, hi havia moltíssimes diferències, però en totes trobam un procés de creació, de recerca, de diàleg, de contrast, de força de l'Esperit.

Tant Pau, com Pere, com Jaume, com molts altres cristians anònims hi donaren la vida. Sant Pau tramet vida i ganes de procés, ho dona tot; no defuig el conflicte, l'acull i és fidel a Jesús, sentint-se acompanyant i acompanyat per la comunitat que prega i es compromet amb la societat des dels valors de Jesús.